

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca cevaplandırılmasını arz ederim.

M. Akif HAMZAÇEBİ
İstanbul Milletvekili

Anayasa'nın 161. maddesinde kamu idarelerinin harcamalarının yıllık bütçelerle yapılacağı, merkezi yönetim bütçesinin hazırlanması, uygulanması ve kontrolü ile yatırımlar veya bir yıldan fazla sürecek iş ve hizmetler için özel süre ve usullerin kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda çıkarılan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu mali sistemi oluşturulmuştur. Kanunun "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde kamu geliri tanımına yer verilmiştir. Buna göre, kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirler kamu geliri olarak tanımlanmıştır. Kanunun "Kamu maliyesinin temel ilkeleri" başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde "Kamu maliyesi, kamu görevlilerinin hesap verebilmelerini sağlayacak şekilde uygulanır" hükmüne yer verilmiş, "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8. maddesinde ise her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu hükme bağlanmıştır.

18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 78. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca, ticaret ve sanayi odaları, ticaret odaları, sanayi odaları, deniz ticaret odaları, ticaret borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) bütçelerinin yüzde biri, her yıl, İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payı olarak ayrılmaktadır. Payın kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar TOBB tarafından hazırlanan ve 27/6/2008 tarihli ve 26919 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payının Kullanılması Hakkında Yönetmelik ile belirlenmiştir. Yönetmeliğe göre söz konusu oda ve borsalar ile TOBB bütçelerinden ayrılan tutarlar TOBB adına açılan bir banka hesabına yatırılmakta, hesapta biriken kaynaklar TOBB tarafından ancak Ticaret Bakanının onayı ile Bakanlık iç ticaret faaliyetlerine ilişkin harcamaların karşılanmasında kullanılmakta, satın almalarda ve yapım işlerinde ise TOBB'un satın alma usulleri uygulanmaktadır.

h.0.265

Ticaret Bakanlığı 2019 Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporunda, İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Pay Hesabının 2019 yılı gelir toplamının 66.220.483,56 TL olduğu; Hesaptan yıl içinde, tamamı Bakanlık ihtiyaçları için olmak üzere 23.951.310,90 TL'nin harcandığı, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Hesap mevcudunun 42.269.172,66 TL olduğu tespitlerine yer verilerek, TOBB adına açılan Pay Hesabından Bakan onayı ile ve Bakanlık ihtiyaçları için harcama yapılmasına karşın sorumluluğun Bakanlık tarafından üstlenilmeyerek TOBB'a yüklenilmesinin kamu mali sistemine aykırılık oluşturduğu değerlendirilmesinde bulunulmuştur. Raporda ayrıca, odalar ve borsalar ile TOBB bütçelerinden ayrılan payların Bakanlık açısından kamu geliri niteliğinde olduğu, bunların TOBB yerine Bakanlık adına açılacak bir banka hesabında izlenerek kamu mali sistemine dahil edilmesini teminen ilgili mevzuatta gerekli değişikliklerin yapılması gerektiği, aynı konunun, 2015, 2016, 2017 ve 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporlarında da ele alınmış olmasına karşın konuyla ilgili olarak herhangi bir gelişmenin sağlanamadığı ifadelerine yer verilmiştir.

Bu bağlamda sorularım şunlardır:

- 1- Odalar ve borsalar ile TOBB bütçelerinden ayrılan ancak Bakan onayı ile ve Bakanlığınız ihtiyaçları için kullanılan İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payı, 5018 sayılı Kanun'un 3/i maddesindeki "Kamu geliri" tanımına rağmen niçin Bakanlığınızca kamu geliri olarak değerlendirilmemektedir?
- 2- Anayasamızın ve 5018 sayılı Kanunun yukarıda yer verilen hükümleri karşısında, İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payı Hesabında biriken kaynakların Bakan onayı ile ve Bakanlığınız ihtiyaçları için harcanıyor olması dolayısıyla söz konusu harcamaların hesabının da Bakanlığınızca verilmesi gerekmez mi?
- 3- Anılan paydan yapılan harcamalarda 5174 sayılı Kanunun 78'inci maddesine dayanılarak çıkarılan Yönetmelik hükmü uyarınca Bakan onayı arandığını ileri sürüyorsanız bu yönetmelik hükmünün değiştirilmesi konusunda bir çalışmanız olacak mıdır?
- 4- TOBB Yönetim Kurulu adına bankada açılan bir hesaptan Ticaret Bakanının imzası ile harcama yapılması hakkaniyete uygun mudur?
- 5- Anılan pay Bakanlığınız döneminde hangi bankada hangi hesaplarda değerlendirilmektedir? Faiz oranı ve elde edilen faiz geliri nedir? Faiz geliri dışında banka tarafından promosyon, otomobil, büro eşyası vb. gibi adlar altında herhangi bir nema ödemesi yapılmış mıdır? Yapılmış ise bunlar nelerdir?
- 6- Anılan hesaptan sizin onayınız ile Bakanlığınız için yapılan harcamaların İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payının Kullanılması Hakkındaki Yönetmelik'in 6'ncı maddesindeki gruplar itibarıyla dağılımı ve harcama tutarları nedir?
- 7- Anılan hesaptan Bakanlık Makamı ve Bakan Yardımcıları için hangi harcamalar yapılmıştır?
- 8- Anılan hesaptan Bakan ve Bakan Yardımcıları ile Bakanlık ihtiyaçları için binek aracı alınmış mıdır? Alınmış ise marka, model yılı ve alım bedeli ile satın

W065

alındığı tarihten itibaren bu araçlar için yakıt, bakım, onarım gibi amaçlarla yapılan harcamaların tutarı nedir?

9- Anılan hesaptan Bakan ve Bakan Yardımcıları ile Bakanlık ihtiyaçları için binek aracı kiralanmış mıdır? Kiralanmış ise marka ve model yılları ile kira bedeli nedir?

10- 5018 sayılı Kanunun, 5/b maddesi ile 8. maddesindeki hesap verme zorunluluğuna rağmen İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payından yapılan harcamalar niçin kamu mali sisteminin kapsamı dışında tutulmaktadır?

11- TOBB tarafından açılan hesapta toplanan ve sorumluluğu da TOBB'a ait bulunan İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payının tasarruf yetkisinin Bakanlığınızca kullanılıyor olması hakkaniyete uygun mudur?

12- 2015 yılından beri Sayıştay Raporlarına konu edilmesine rağmen bir gelişme sağlanamayan, payların TOBB yerine Bakanlık adına açılacak bir banka hesabında izlenerek kamu mali sistemine dâhil edilmesi konusunda bir çalışmanız olacak mıdır?